

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 102 คน ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็น
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) มีจำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูฝ่ายปกครองนักเรียน ระดับชั้น ป.4-6

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย เป็นข้าราชการครู ที่ทำหน้าที่ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และ
 ทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความยินดีและสมัครใจเข้าร่วมวิจัย จำนวน 6 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
 ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 คน

1.2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 คน

1.2.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 18 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 101 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ครูประจำชั้น จำนวน 6 คน

1.3.2 นักเรียน จำนวน 40 คน

1.3.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 40 คน

1.3.4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน

รวมจำนวนทั้งสิ้น 101 คน

2. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตาม
 แนวคิดของแคมมิส และแม็กแท็กการ์ด (Kemmis and McTaggart, 1988 : 11-15) โดย
 ดำเนินการ 2 อย่าง คือ การศึกษาสภาพปัญหา การดำเนินการเสริมสร้างวินัย แต่ละอย่าง
 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 15)

2.1 การวางแผน (Planning)

2.2 การปฏิบัติ (Action)

2.3 การสังเกต (Observation)

2.4 การสะท้อนผล (Reflection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะและประเภทของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้อยู่ 4 ประเภท แต่ละประเภทมีวิธีสร้างและหาคุณภาพ
 ดังต่อไปนี้

1.1 แบบบันทึกการประชุมของผู้ร่วมวิจัย ผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการตามกิจกรรมร่วมจิตรวมใจ จำนวน 3 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ครั้ง

1.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จำนวน 3 ฉบับ คือ

1.2.1 ฉบับที่ 1 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ นักเรียนและเพื่อนของนักเรียนในการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์ 10 ข้อ

1.2.2 ฉบับที่ 2 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในการดำเนินการตามกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

1.2.3 ฉบับที่ 3 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำหมู่บ้านที่นักเรียนอาศัยอยู่ในการดำเนินการตามกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน

1.3 แบบประเมิน เป็นแบบที่ผู้วิจัยใช้ประเมินการปฏิบัติและพฤติกรรมของนักเรียน ด้านวินัย โดยแบบประเมินจัดทำจำนวน 5 ชุด จำแนกการใช้ดังนี้

1.3.1 ชุดที่ 1 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน เพื่อบันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกด้านวินัยจากการดำเนินการตามกิจกรรมอบรมคุณธรรม

1.3.2 ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน เพื่อบันทึกข้อมูลจากการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกด้านวินัย จากการดำเนินการตามกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ

1.3.3 ชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน

1.3.4 ชุดที่ 4 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน

1.3.5 ชุดที่ 5 สำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน เพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมที่แสดงออก จากการดำเนินการตามกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน

1.4 แบบบันทึกชื่อนักเรียนต้นแบบ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 3 ครั้ง สำหรับผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย รวม 7 คน และสำหรับนักเรียน จำนวน 40 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมด้านวินัย 4 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยวิธีการดังนี้

1. จากบันทึกการประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผู้ปกครอง นักเรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างวินัยของนักเรียน จากการดำเนินการในการศึกษาปัญหาและการดำเนินการแก้ปัญหา

2. จากแบบประเมิน การเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากการดำเนินการตามกิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน และกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ระหว่างปฏิบัติงานในการศึกษาสภาพปัญหา และการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

3. จากการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย การเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากการดำเนินการตามกิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้านระหว่างศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

4. จากแบบเสนอชื่อนักเรียนต้นแบบ ตามกิจกรรมนักเรียนต้นแบบ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง ระหว่างปฏิบัติงานในการศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินการเสริมสร้างวินัย

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2556 แบ่งเป็น 2 ครั้ง ได้ดังนี้

5.1 การศึกษาสภาพปัญหา ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 ถึง 31 ธันวาคม 2555

5.2 การดำเนินการเสริมสร้างวินัย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 ถึง 31 มีนาคม 2556

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 เชิงปริมาณนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน แบบเสนอชื่อนักเรียนต้นแบบมาวิเคราะห์หาความถี่ ในการจัดลำดับ ใช้สถิติพื้นฐานร้อยละ ในการเปรียบเทียบ ค่าความแตกต่างในเชิงปริมาณ

1.2 เชิงคุณภาพ นำข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุม และแบบบันทึก การสัมภาษณ์นำมาแยกเป็นหมวดหมู่

2. การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นการแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดในเชิงอธิบาย นำมาสู่สรุปผลงานการวิจัย และแสดงแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานนั้น ๆ โดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากแบบบันทึกการประชุม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ และแบบเสนอชื่อนักเรียนต้นแบบ ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านั้นมาตรวจสอบคุณภาพโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบหลายมิติ เพื่อประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีสิ่งใดที่ปฏิบัติดี หรือเหมาะสมมากน้อยเพียงใด อย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาหาวิธีที่จะแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1. ก่อนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 165 คน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทำการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล และคัดกรองพฤติกรรมวินัยนักเรียน ตามกรอบการวิจัยวินัย 4 ด้าน พบนักเรียนที่มีปัญหาทั้งหมด 40 คน ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นระเบียบการแต่งกาย ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนไว้ผมยาวเกินระเบียบที่โรงเรียนกำหนด ปลดปล่อยเสื้อลอยชายออกนอกกางเกง ใช้เครื่องประดับตกแต่งร่างกายเกินความจำเป็น จี๊ดเจียนหรือวาดภาพบนเสื้อผ้าและร่างกาย ไม่สวมรองเท้า ถุงเท้า เข็มขัด ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน นักเรียนมีปัญหาจำนวน 14 คน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 คน

1.2 ด้านการตรงต่อเวลา ปัญหาที่พบ นักเรียนมาโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าชั้นเรียนและเรียนไม่เต็มเวลาทุกชั่วโมง ไม่เข้าแถวหน้าชั้นเรียนก่อนเข้าเรียนภาคบ่าย รับประทานอาหารก่อนเวลาพักกลางวัน ไม่เข้าแถวหลังเลิกเรียน นักเรียนมีปัญหาจำนวน 8 คน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 คน

1.3 ด้านการทำความเคารพ ปัญหาที่พบ นักเรียนส่วนหนึ่งไม่ยกมือไหว้ครูหรือผู้ใหญ่ที่เดินผ่าน จะไหว้ครูหรือผู้ใหญ่ก็ต่อเมื่อโดนว่ากล่าวตักเตือน นักเรียนมีปัญหาจำนวน 9 คน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน

1.4 ด้านการเข้าแถว ปัญหาที่พบ นักเรียนส่วนหนึ่งไม่มาเข้าแถว ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบแถว พุดคุยกันในระหว่างเข้าแถว เคารพธงชาติตอนเช้า พุดคุยกันในระหว่างเข้าแถวนั่งสมาธิหน้าชั้นเรียนก่อนเข้าเรียนในภาคบ่าย และพุดคุยกันในระหว่างเข้าแถวตอนหลังเลิกเรียน นักเรียนมีปัญหา จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน

2. ผลหลังการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 หลังจากดำเนินการเสริมสร้างวินัยโดยใช้กิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน เป็นนวัตกรรมและใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง ดำเนินการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบเสนอชื่อนักเรียนต้นแบบแล้วสะท้อนผลการเสริมสร้างวินัย ปรากฏว่า

2.1 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านผือ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 165 คน กลุ่มเป้าหมายในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน จำนวน 40 คน หลังจากดำเนินการเสริมสร้างวินัย พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาวินัย อยู่ในระดับดีทุกคน

2.2 ผลการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ตามกรอบการวิจัยวินัย ดังนี้

2.2.1 ด้านความเป็นระเบียบการแต่งกาย นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 14 คน ได้รับการพัฒนามีพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน นักเรียนหญิงไม่พบปัญหาด้านการแต่งกายแต่จะมีปัญหากับนักเรียนชาย ซึ่งเป็นปัญหาความวิตกกังวล ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่าบรรลุเป้าหมายในระดับหนึ่ง แต่พฤติกรรมของนักเรียนชายที่พบได้รับการแก้ไข และส่งผลเป็นที่น่าพอใจ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและแก้ไขเป็นรายบุคคลต่อไป

2.2.2 ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 คน มีพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น มาโรงเรียนทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงานทันตามกำหนดเวลา บรรลุเป้าหมาย

ระดับหนึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีนักเรียนบางส่วนซึ่งเป็นจำนวนน้อยมากที่ยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ได้ ทั้งนี้อาจมาจากสภาพทางครอบครัวและปัญหาที่บ้าน ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและเอาใจใส่ให้มากขึ้นให้ความสำคัญและช่วยเหลือมากกว่าคนอื่นเป็นพิเศษ

2.2.3 ด้านการทำความเคารพ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่ยกมือไหว้ครูหรือผู้ใหญ่ที่เดินผ่านมากขึ้น ซึ่งเป็นที่พอใจในระดับหนึ่งจะมีนักเรียนจำนวน 1 คน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบอ้างเหตุผลว่ารีบไปเข้าห้องน้ำ ซึ่งจะต้องให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษและดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 ด้านการเข้าแถว นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ส่วนใหญ่มาเข้าแถว และให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบแถว ไม่พูดคุยกันในระหว่างเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า ไม่พูดคุยกันในระหว่างเข้าแถวนั่งสมาธิหน้าชั้นเรียนก่อนเข้าเรียนในภาคบ่าย และไม่พูดคุยกันระหว่างเข้าแถวตอนหลังเลิกเรียน ซึ่งเป็นที่น่าพอใจระดับดี จะมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ที่บางวันมาโรงเรียนแต่ไม่มาเข้าแถว โดยอ้างเหตุผลว่าห้องเสียไปเข้าห้องน้ำซึ่งไม่อยู่เกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผล

การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ในการเสริมสร้างวินัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการเสริมสร้างวินัย 4 ด้าน มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีวินัยด้านความเป็นระเบียบการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการทำความเคารพ และด้านการเข้าแถว นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ คือ ระดับมากได้ทุกคน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดทำโครงการอบรมคุณธรรม โดยนิมนต์พระวิทยากรที่มีความรู้มีประสบการณ์มาให้การอบรมปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมด้านวินัยให้กับนักเรียนได้รับทราบ และเกิดความตระหนัก รู้จักผิดชอบชั่วดี นักเรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ในกรอบระเบียบของโรงเรียน และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ ทรงศักดิ์ สารรัตน์ (2553 : 95-96) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ พบว่า สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของระเบียบวินัย การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองมีบ้างไม่มากนัก ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า นักเรียนในปกครองมีพฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัยในระดับควรปรับปรุง และเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในทุก ๆ ด้าน ผลการหาแนวทางการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความตระหนัก ความเข้าใจในแนวทางดำเนินการวิจัยและเสนอสภาพปัจจุบันปัญหาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ กิจกรรมที่ 2 ศึกษาเอกสารและประชุมระดมสมองเพื่อสร้างองค์ความรู้ กิจกรรมที่ 3 ดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมตามกิจกรรมและโครงการที่กำหนดไว้ตามแผน ซึ่งได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมคัดเลือกนักเรียนดีเด่น การอบรมธรรมะ การเข้าค่ายคุณธรรม กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่บริการ กิจกรรมที่ 4 นิเทศติดตามผลและเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนหนองชนพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า จากการได้เข้าร่วมโครงการของนักเรียนทำให้พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของทางโรงเรียนด้านต่าง ๆ ดีขึ้นมาก ได้แก่ ด้านการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน และด้านความประพฤติของนักเรียน แสดงว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียนช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยดีขึ้น ในการดำเนินกิจกรรมร่วมจิตรวมใจ ดำเนินการโดยเชิญผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมาร่วมประชุมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อรับทราบปัญหา สร้างความเข้าใจกับปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางและสร้างข้อตกลงในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ประไพศิลป์ ศรีณรงค์ฤทธิ์ (2552 : 114-115) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัยนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนชุมชนบ้านด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่า สภาพและปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียน กระบวนการจัดระบบ โครงสร้าง การดำเนินงานวินัยนักเรียนยังไม่ครอบคลุม ไม่ได้เชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก ครุยังไม่เข้าใจวิธีการออกแบบแผนการเรียนรู้ ที่เน้นการจัดการเรียนเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน ไม่เน้นใน

เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ครูมอบหมาย ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยากให้โรงเรียนสะอาดร่มรื่น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยตามเกณฑ์ ความคาดหวังและแนวทางการพัฒนา พบว่าความคาดหวังนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยตามเกณฑ์ คือ

- 1) การจัดระบบ โครงสร้างต้องประสานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้เข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูต้องเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์ นูรณาการสอนให้หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3) โครงการต่าง ๆ ที่กำหนดปฏิทินและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 4) ต้องมีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมจากทุกภาคส่วน
- 5) ผู้บริหารต้องกำกับ ติดตาม นิเทศงานตามตารางกำหนดอย่างสม่ำเสมอ
- 6) คุรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีผลการพัฒนา พบว่า ในวงรอบที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยแต่มีนักเรียนจำนวน 4 คน ที่มีพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุง เมื่อดำเนินการต่อเนื่องในวงรอบ ที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการอบรม เพื่อนเตือน พบว่านักเรียนมีวินัยทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับดีมากทุกคน และยังคงคล้องกับ พัชรินทร์ จันทร์ดาประดิษฐ์ (2553 : 130-132) ซึ่งศึกษาการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาด และการแต่งกาย โรงเรียน ที โอ เอ วิทยา (เทศบาล 1 วัดคำสายทอง) สังกัดเทศบาลเมืองมุกดาหาร พบว่า สภาพการพัฒนา การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกาย ก่อนการพัฒนาพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ร่วมมือกันรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่ นักเรียนที่เป็นเวรไม่ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน บางคนไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เกิดปัญหาทำให้ห้องเรียนสกปรก ไม่น่าอยู่น่าเรียน นักเรียนที่รับผิดชอบในการรักษาความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบละเลยต่อน้ำที่ ส่วนการรักษาความสะอาดของร่างกายยังไม่เป็นที่น่าพอใจ สภาพด้านการแต่งกายนักเรียนมีพฤติกรรมการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เช่น การสวมเสื้อที่ไม่ปักชื่อตัวเอง อักษรย่อของโรงเรียน สวมรองเท้า ถุงเท้าไม่ถูกระเบียบ ไว้ผมยาว สวมเครื่องประดับมาโรงเรียนเกิดปัญหาทำให้นักเรียนคนอื่น ๆ เลียนแบบพฤติกรรมการแต่งกายที่ไม่ถูกต้อง ในส่วนครูประจำชั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่เป็นระบบ การพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกาย โรงเรียน ที โอ เอ วิทยา (เทศบาล 1 วัดคำสายทอง) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาทั้ง 2 ด้าน โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาวินัยนักเรียน โดย 1) การประชุมแบบมีส่วนร่วม จากคณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

นักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกาย คือกิจกรรมตาวิเศษเพื่อพัฒนาวินัยด้านความสะอาด กิจกรรมแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับของ โรงเรียน เพื่อพัฒนาวินัยด้านการแต่งกาย

2) การศึกษาดูงาน โดยไปศึกษา โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างด้านวินัย คือ โรงเรียนเซนต์ยอแซฟภูเก็ต

3) การพัฒนางานตามขั้นตอนการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกาย โดยมี 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมตาวิเศษ และกิจกรรมแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับของ โรงเรียน การติดตามและประเมินผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกาย โรงเรียน ที่ โอ เอ วิทยา (เทศบาล 1 วัดคำสายทอง) พบว่า ครูประจำชั้นทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และได้แนวทางการพัฒนาสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความสะอาดและการแต่งกายได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบมากขึ้น นักเรียนมีวินัยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการรักษาความสะอาดบริเวณอาคารสถานที่ และรักษาความสะอาดของร่างกายเพิ่มมากขึ้น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนมากขึ้น กิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ โอ เอ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ครูและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเสนอชื่อนักเรียนหรือนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีพฤติกรรมด้านวินัย 4 ด้าน ที่เป็นต้นแบบหรือตัวอย่างที่ดี ใครได้คะแนนมากอันดับที่ 1-3 จะมอบเกียรติบัตรและรางวัล ซึ่งสอดคล้องกับ

สุรงค์ศรี พรรณพราว (2551 : 109-110) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการตรงต่อเวลาของนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนหวานหัวหนอง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาวินัย โรงเรียนบ้านดอนหวานหัวหนองพบปัญหา ด้านวินัยของนักเรียนอยู่ 2 ด้าน คือ วินัยด้านการแต่งกาย และวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย จากสภาพปัญหาก่อนการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน คือ ผมยวเกินข้อกำหนดและผมชอย ปล่อยเสื้อลอยชายและไม่ใส่เข็มขัดการใส่เครื่องประดับ และการใช้เครื่องสำอาง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงดำเนินการพัฒนาด้วยกิจกรรม การสาธิตการแต่งกายที่ถูกระเบียบ ให้ความรู้หน้าเสาธง ให้ครูประจำชั้นสอนบูรณาการในกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมประกวดการแต่งกาย ที่ถูกระเบียบ เพื่อมอบรางวัลเดือนละ 1 ครั้ง การนิเทศภายใน พบว่า การไว้ผมยวเกินข้อกำหนดและผมชอย การปล่อยเสื้อลอยชายและไม่ใส่เข็มขัด การใส่เครื่องประดับ และการใช้เครื่องสำอาง ลดลงทุกพฤติกรรมในวงรอบที่ 1 แต่ยังมีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายบางส่วนที่ยังมีพฤติกรรมการพัฒนาด้านการแต่งกาย ไม่ผ่านเกณฑ์ จึงได้ดำเนินงานต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเดิมแต่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการช่วย

กำกับดูแล หลังการดำเนินงานในรอบที่ 2 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกาแต่งกายผิดระเบียบ ลดลงทุกรายการ ด้านการตรงต่อเวลา จากสภาพปัญหาก่อนการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนจำนวนหนึ่ง มีพฤติกรรมมาโรงเรียนสายบ่อยครั้ง ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติ และปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธงเข้าเรียนช้า และส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่ครูกำหนด กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจึงดำเนินการพัฒนาด้วยกิจกรรม การอบรมหน้าเสาธงทุกวันและให้ครูทุกคนให้สอนบูรณาการในทุกวิชา จัดกิจกรรมประกวดผู้ที่มิวินัยด้านการตรงต่อเวลาเพื่อมอบรางวัล เดือนละ 1 ครั้ง การนิเทศภายใน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติและปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง เข้าเรียนช้า และส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่ครูกำหนด ลดลงในวงรอบที่ 1 แต่มีนักเรียนกลุ่มเป้าหมายบางส่วนมีพฤติกรรมพัฒนายังไม่ผ่านเกณฑ์ จึงได้ดำเนินงานต่อเนื่องในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเดิมแต่ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในการช่วยกำกับดูแล หลังการดำเนินงานในรอบที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น ผลการวิจัยการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกายและการตรงต่อเวลา พบว่า การพัฒนาแต่ละด้านสามารถพัฒนาวินัยให้กับนักเรียนได้บรรลุเป้าหมาย กิจกรรมคลินิกนักเรียน ดำเนินการโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จัดกลุ่มหมุนเวียนให้บริการเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนและช่วยแก้ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล จากพฤติกรรมด้านวินัย 4 ด้าน ที่เป็นปัญหา ในช่วงระยะเวลา 1 ชั่วโมง ให้ความใกล้ชิด ความอบอุ่น ความมั่นใจ ให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักตนเองเป็นอย่างดี รู้ถึงความสามารถและขอบเขตแห่งความสามารถแห่งตน สามารถตัดสินใจและเลือกได้อย่างฉลาด สามารถปฏิบัติตนด้วยวินัย 4 ด้าน สำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย พยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ ใจนวน (2552 : 123-124) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 6 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความสะอาด การแต่งกาย การเข้าแถว การแสดงความเคารพ และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ตามความเห็นของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติทดสอบที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test) พบว่า สภาพการพัฒนาวินัยนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า คือ การตรงต่อเวลา รองลงมา คือ ความสะอาด การเข้าแถว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ปัญหาการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า คือ การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และ แนวปฏิบัติของสถานศึกษา รองลงมา คือ การแต่งกาย การแสดงความเคารพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า คือ การตรงต่อเวลา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาวิทยุนักเรียนในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นมากกว่าผู้ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก กิจกรรมการเยี่ยมบ้านดำเนินการ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อรับทราบความเป็นอยู่ของนักเรียน สอบถามปัญหา ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ หงษ์แพง (2549 : 120) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานวิทยุนักเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยพิชัย อำเภอปากชม จังหวัดเลย พบว่าสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของเด็ก เช่น บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู และสิ่งที่มีความแตกต่างกันของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวบุคคล หน้าที่ และภารกิจต่างก็มีผลต่อความมีวินัยของเด็กเหมือนกัน การปลูกฝังให้บุคคลมีวินัยในตนเองสามารถดำเนินการได้ อย่างหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ตัวบุคคลบรรยากาศ

และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนั้น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นวิธีการที่จะนำมาค้นหาแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า โรงเรียนบ้านห้วยพิชัยก็เป็นหนึ่งในจำนวนนั้นที่จะต้องนำมาใช้ กิจกรรมครูประจำหมู่บ้านดำเนินการ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประสานงานกับกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและรับทราบความเป็นอยู่ของนักเรียนและสร้างความตระหนักให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญในการเอาใจใส่ของครูและสร้างความเข้าใจในการช่วยกันเสริมสร้างวินัยนักเรียนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ สุรเกียรติ์ จอมไพโรศรี (2550 : 98-99) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการครูจำนวน 327 คนและผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า การพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสะอาด ด้านการเข้าแถว ด้านการแต่งกาย ด้านการแสดงความเคารพ ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของโรงเรียน และด้านการตรงต่อเวลา ตามลำดับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัญหาพฤติกรรมวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 หลังจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้ จากการดำเนินการเสริมสร้างวินัยได้วิเคราะห์ปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเชิญผู้ปกครองและนักเรียนมารับทราบปัญหา สร้างความเข้าใจ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและข้อตกลงในการแก้ปัญหาร่วมกัน ให้ความรู้โดยการอบรมคุณธรรมเพื่อสร้างความตระหนัก การยกย่องชมเชยและให้รางวัลสำหรับนักเรียนที่เป็นต้นแบบที่ดี โดยครู นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ให้คำปรึกษา

คำแนะนำ สร้างความใกล้ชิด ความอบอุ่น ความมั่นใจ ให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักตนเองเป็นอย่างดี ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และประสานกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับทราบความเป็นอยู่ของนักเรียน สอบถามปัญหา ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ทำให้การเสริมสร้างวินัยนักเรียน ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการแก้ปัญหาพฤติกรรมวินัยนักเรียน ลดลงมากและนักเรียนมีพฤติกรรมวินัยที่ดีขึ้นมาก คือในด้านความเป็นระเบียบการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการทำความเคารพ และด้านการเข้าแถว นักเรียนทุกคนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน มาโรงเรียนแต่เช้าทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่วนในด้านการทำความเคารพและด้านการเข้าแถวจะมีนักเรียนเพียงจำนวนน้อยที่ยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ได้ ต้องได้รับการพัฒนามากขึ้น นักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมที่น่าพึงพอใจ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับความร่วมมือจาก ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเพียง เทพสี (2551 : 129) ซึ่งพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ โดยใช้กลยุทธ์ กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง กิจกรรมคลินิกนักเรียน และกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ช่วยเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์ กิจกรรมอบรมคุณธรรม กิจกรรมร่วมจิตรวมใจ กิจกรรมนักเรียนต้นแบบ กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน และกิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน ช่วยเสริมสร้างวินัยนักเรียนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อน คือ นักเรียนบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวินัยอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจนต้องใช้เวลาไปประกอบอาชีพ มีข้อจำกัดในการดูแลนักเรียนในปกครองของตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญและสร้างความตระหนักกับบุคลากรทุกฝ่าย สนับสนุนงบประมาณและจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อกำกับดูแลงานวินัยของโรงเรียนเพิ่มบทบาทนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัยของตนเอง ในรูปของคณะกรรมการสถานักเรียน โดยดำเนินงานพัฒนาวินัย อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการวิจัย พบว่า ปัญหาพฤติกรรมวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน การแก้ไขที่ได้ผลดีที่สุด นอกจากจะสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาร่วมกันและอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายแล้ว การจัดกิจกรรมของครูเพื่อให้เกิดความตระหนัก ความร่วมมือของครูทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง ตัวนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนสำคัญในการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน และควรดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพ

1.2 จากการวิจัย พบว่า แนวทางและรูปแบบของการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านผือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 นี้ ควรขยายเวลาเพิ่มเติมให้ได้ตลอดปีการศึกษาและต่อเนื่องเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนต่อไป เพื่อให้ร่วมกันพัฒนาวินัยทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.3 จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนควรกำหนดนโยบาย และแผนปฏิบัติการภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยทั้ง 4 ด้าน ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนมั่นใจในการปฏิบัติและเกิดความยั่งยืน

1.4 จากการวิจัย พบว่า ควรมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแล อย่างใกล้ชิด และให้คำปรึกษากับนักเรียนตลอดเวลาที่เกิดปัญหา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ในระดับช่วงชั้นอื่น ๆ หรือโรงเรียนอื่น

2.2 ควรทำการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านอื่นในกลุ่มเป้าหมายเดิมหรือกลุ่มเป้าหมายใหม่